

GÖTEBORGS STAD

*Hemlösa och utestängda från
bostadsmarknaden april 2018*

Hemlösa och utestängda från bostadsmarknaden april 2018

Juli 2018

DNR 4534/18

Ansvarig

Göteborgs Stad Fastighetskontoret

Kontaktpersoner

Mikael Chrona

mikael.chrona@fastighet.goteborg.se

Peter Öste

peter.oste@fastighet.goteborg.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehållsförteckning	3
Sammanfattning	4
Bakgrund och syfte	8
Stadens definition av hemlöshet	9
Kartläggningen	10
Hemlösheten i Göteborg 2018	12
Jämförelse med tidigare år	24
Sammanfattande slutsatser	29
Bilaga 1 – socialstyrelsens kartläggning 2017	31
Bilaga 2 – Bakgrundsfakta	33
Bilaga 3 – Resultatredovisning per stadsdel	35
Bilaga 4 – Enkätfrågor 2018	39

SAMMANFATTNING

Kartläggningen

Syftet med kartläggningen är att kunna följa hemlösheten över tid samt analysera insatsernas effekt. Kartläggningen visar hur många hemlösa som finns i Göteborg under perioden 16–22 april 2018 och bakgrundsfakta om dessa personer. Resultatet kommer att kunna användas som planeringsunderlag av politiker, tjänstemän och andra aktörer för att bättre möta hemlösas behov av bostad, boende och stöd. Det är tredje gången Göteborgs Stad kartlägger hemlöshetens omfattning och karaktär utifrån Socialstyrelsens definition, och den senaste var 2016. I rapporten redovisas även Socialstyrelsens kartläggning från 2017 (bilaga 1).

Kartläggningen utgår från Socialstyrelsens definition av hemlöshet, som beskriver fyra situationer som personer kan befinna sig i under en kortare eller längre tid. Här ingår personer som bor i akuta boendelösningar, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor i långsiktiga boendelösningar och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner. Socialstyrelsens definition är bred och rymmer en stor spännvidd av olika målgrupper, från personer som bor i offentliga utrymmen eller utomhus till hushåll som bor i vanliga lägenheter med kommunala kontrakt med möjlighet till överlåtelse av hyreskontraktet.

Resultatet

Sammanlagt har 3 329 hushåll registrerats som hemlösa under mätperioden, vilket innefattade 3 780 vuxna och 1 611 barn. Det är en minskning med 106 hushåll, drygt 3 procent, jämfört med stadens kartläggning 2016. Andelen ensamhushåll är 77 procent, medan andelen barnfamiljer är 20 procent. Stadsdelsförvaltningarna Östra Göteborg och Angered har flest registrerade hushåll, medan Norra Hisingen och Centrum har minst antal.

Tabell 1 - Antal hushåll, vuxna och barn fördelat på hemlöshetssituation och förvaltning 2018

Förvaltning	Situation 1	Situation 2	Situation 3	Situation 4	Annat/ vet ej	Totalt
Angered	152	67	276	25	0	520
Askim-Frölunda-Högsbo	73	27	179	26	0	305
Centrum	55	11	105	16	3	190
Lundby	44	18	118	40	8	228
Majorna-Linné	36	27	159	15	2	239
Norra Hisingen	46	19	134	12	2	213
Västra Göteborg	43	27	144	15	1	230
Västra Hisingen	100	31	217	51	11	410
Örgryte-Härlanda	56	29	184	13	7	289
Östra Göteborg	219	40	295	22	5	581
Social resursförvaltning*	76	0	15	31	2	124
Totalt antal hushåll	900	296	1826	266	41	3329
Totalt antal vuxna	1066	298	2036	335	45	3780
Totalt antal barn	663	2	849	83	14	1611

* Social resursförvaltning: Etableringsenhet och uppsökarenhet.

Minskningen av antalet hushåll i kartläggningen beror till stor del på att det har registrerats färre hushåll som har egna kortsiktiga boendelösningar. Även antalet hushåll som bor i långsiktiga boendelösningar har minskat. Däremot har antalet hushåll i akut hemlöshet ökat. Det har även antalet hushåll som saknar boende efter institutionsvistelse.

Tabell 2 - Förändring av antal hushåll per situation jämfört med 2016

Situation	Antal hushåll (+/-)
Akut hemlöshet - situation 1	+ 84 hushåll
Institutionsvistelse och kategoriboende - situation 2	+ 49 hushåll
Långsiktiga boendelösningar - situation 3	- 71 hushåll
Eget ordnat kortsiktigt boende - situation 4	-169 hushåll

Kartläggningen visar att antalet barnfamiljerna utgör en femtedel av det totala antalet hemlösa hushåll. Jämfört med 2016 har antalet barnfamiljer minskat med 51 hushåll och antalet barn har minskat med 82 barn. Det bor 1 611 barn tillsammans med förälder som befinner sig i någon av de fyra hemlöshetssituationerna.

Det finns missbruk eller beroende i nästan en tredjedel av hushållen. Narkotikamissbruk är det vanligaste förekommande, följt av ett blandmissbruk och alkoholmissbruk. I knappt hälften av hushållen finns det psykisk ohälsa som måste uppmärksammas i ett framtida boende.

Våld i nära relationer är en bidragande faktor till att 445 hushåll är hemlösa. Av dessa är 259 ensamhushåll varav 77 procent är kvinnor. Våld i nära relationer har bidragit till att 176 barnfamiljer befinner sig i hemlöshet och nästan samtliga är kvinnor med barn. Detta bekräftar bilden av att våld i nära relationer är en betydligt vanligare orsak till hemlösheten bland kvinnor än bland män.

Andelen hushåll utan social problematik omfattar cirka vart fjärde hushåll i kartläggningen, vilket är i nivå med tidigare kartläggningar. I akut hemlöshet saknar mer än vart tredje av hushåll social problematik. Vilket är något högre än 2016 men en ökning med 12 procent jämfört med 2015. Denna grupp benämns ofta som strukturellt hemlösa och kännetecknas av att de saknar förutsättningar att ta sig in på den ordinarie bostadsmarknaden. Det kan handla om kort registreringstid på Boplats, avsaknaden av ekonomiska förutsättningar eller kontaktnät. I denna grupp har många hushåll minst en vuxen som är född utanför Sverige.

Den vanligaste boendelösningen för 29 procent av hushållen är en lägenhet på ordinarie bostadsmarknad. Merparten av dessa har behov av kommunalt kontrakt (inklusive boendetyperna Bostad först och F100). Andelen hushåll som saknar behov av en förändrad boendelösning är 27 procent. Av dessa bor nästan samtliga i en långsiktig boendelösning och många i en lägenhet med kommunalt kontrakt med möjlighet att ta över hyreskontraktet. För 24 procent av hushållen finns behov av stöd- och habiliteringsboende, träningsboende eller referensboende, varav behoven är jämt fördelade mellan de tre boendetyperna. Återstående 20 procent av hushållen har behov av andra former av boende med stöd än tidigare nämnda eller är under utredning alternativt saknar rätt till bistånd för sin boendesituation.

Akut hemlöshet

I akut hemlöshet finns 900 hushåll med 1 066 vuxna personer och 663 barn, varav 42 vuxna personer bor i offentliga utrymmen eller utomhus. Det är en ökning med 84 hushåll, 10 procent, jämfört med 2016. Antal hushåll som bor i skyddat boende är 58, vilket innefattar 42 barn. Andelen ensamhushåll är 68 procent och andelen barnfamiljer är 29 procent.

Ökningen i akut hemlöshet beror främst på att hushåll har hamnat där av strukturella orsaker snarare än sociala problem. Andelen hushåll med en registerledare som är född utomlands är 62 procent och huvuddelen har invandrat från länder utanför Europa. Detta gör att de utlandsfödda är överrepresenterade i akut hemlöshet, jämfört med övriga situationer. Den ökade migrationen och den nu rådande bostadsbristen i Göteborg är de främsta faktorerna till ökningen.

Barnfamiljerna står för 60 procent av ökningen i akut hemlöshet. Antal barnfamiljer har ökat med 50 hushåll och antalet barn har ökat med 151 barn sedan 2016. Sedan 2015 har antalet barnfamiljer ökat med drygt 100 hushåll och antalet barn med 260 barn. Totalt finns 259 barnfamiljer med 393 vuxna och 663 barn i akut hemlöshet. Nästintill samtliga är födda utomlands och de flesta har invandrat från länder utanför Europa. Andelen barnfamiljer i akut hemlöshet är högre än för övriga situationer. Ökning av barnfamiljer i akut hemlöshet är viktig att följa fortsättningsvis.

Av hushållen i akut hemlöshet finns en mindre grupp som varit hemlösa en längre tid, med mer omfattande behov och komplex problematik. Gemensamt är att de har varit hemlösa längre än ett år, har ett pågående missbruk eller beroende och/eller en psykisk ohälsa. Totalt omfattas 266 hushåll av ovanstående kriterier varav i princip samtliga är ensamhushåll, vilket är i nivå med 2015 och 2016 års kartläggningar.

Långsiktiga boendelösningar

Över hälften av hushållen i kartläggningen har en långsiktig boendelösning, vilket är något lägre än 2016 års kartläggning. Socialstyrelsens benämning av situationen är att personerna bor inom den sekundära bostadsmarknaden. Inom de långsiktiga boendelösningarna bor 44 procent av hushållen i lägenhet med kommunalt kontrakt (inklusive boendetyperna Bostad först och F100), 37 procent bor i tränings- eller referenslägenhet och 19 procent bor i annat långsiktigt boende. I långsiktiga boendelösningar bor mer än hälften av barnfamiljerna och barnen.

Behov av lägenheter

För de hushåll som behöver lägenhet med kommunalt kontrakt är behoven i princip oförändrade. Nästan en fjärdedel av hushållen i kartläggningen bor i en lägenhet med kommunalt kontrakt med möjlighet till överlåtelse av hyreskontraktet. De har således redan en lägenhet på ordinarie bostadsmarknad och ingår därför inte i gruppen som behöver en ny lägenhet.

Tidigare kartläggningar har dock visat på ett större behov av nya lägenheter utan kommunalt kontrakt. I årets kartläggning ligger behovet fortfarande på en relativt hög nivå men antalet hushåll som har behov av egen lägenhet har minskat med 180 lägenheter sedan 2016. Detta bero främst på att antalet hushåll som söker bistånd för sin boendesituation och bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner har minskat. Även för de hushåll som bor långsiktiga boendelösningar föreslås i allt mindre utsträckning en egen lägenhet utan kommunalt kontrakt.

Framtida utmaningar

För personer som är hemlösa, exempelvis på grund av missbruk eller psykisk ohälsa, finns strategier för att de ska komma in på den ordinarie bostadsmarknaden. Göteborg satsar för denna grupp stort på metoden Bostad först för de som varit hemlösa länge. För att nå framgång med Bostads först är det viktigt att både värna metoden och att involvera fastighetsägarna.

Kartläggningen visar att personer som är födda utomlands har svårt att komma in på den ordinarie bostadsmarknaden. Gruppen kännetecknas av kort kötid på Boplats, svag ekonomi samt bristfälligt kontaktnät. Här finns ensamkommande flyktingbarn som tidigare fått placering genom socialtjänsten eller anknytningsfamiljer. Även självbosatta nyanlända som inte lyckats ordna en bostad på egen hand finns i denna grupp. Dessa personer behöver ofta extra stöd för att komma vidare till ett eget boende. Kommunen planerar därför att intensifiera arbetet med att stödja bostadslösa i att söka bostad.

Utöver ökat stöd för att söka bostad är det angeläget att fortsätta värna satsningar med särskilt reserverade lägenheter för bostadslösa barnfamiljer. Utan allmännyttans satsning på hyreslägenheter till bostadslösa barnfamiljer hade antalet barn i hemlöshet varit avsevärt fler, och deras tid i hemlöshet varit längre.

Ytterst behövs ett kraftigt ökat bostadsbyggande för att bekämpa hemlösheten. Kommunen ser nu till att byggandet tar rejäl fart. Under slutet av första kvartalet 2018 pågick byggandet av över 6 200 nya bostäder. Det är drygt 2 300 fler än vid samma tid för ett år sedan.

BAKGRUND OCH SYFTE

Göteborgs Stad har sedan 2003 regelbundet kartlagt hushåll som står utanför bostadsmarknaden och som behöver bistånd för att lösa sitt boende. Inför 2015 års kartläggning förändrades målgruppen för att överensstämma med Socialstyrelsens definition av hemlöshet¹.

Syftet med kartläggningen är att kunna följa hemlösheten över tid samt analysera vilka insatser som ger effekt. Kartläggningen visar hur många hemlösa som finns i Göteborg vid den givna tidpunkten och samlar bakgrundsfakta om hemlösa personer. Resultatet kommer att kunna användas som planeringsunderlag av politiker, tjänstemän och andra aktörer för att bättre möta hemlösas behov av bostad, boende och stöd.

Utifrån Stadens hemlöshetsplan satsar Göteborg bland annat på Bostad först och lägenheter med kommunala kontrakt samt vräkningsförebyggande åtgärder. Därutöver pågår en extra satsning på 600 hyresrätter med förstahandskontrakt till bostadslösa barnfamiljer. Åtgärder som kommer att ha en positiv effekt på hemlösheten, men faktorer som befolkningsökning och bostadsbyggande har en stor inverkan på utfallet.

Rapportens disposition

Efter det inledande kapitlet om bakgrund och syfte följer ett avsnitt om vilken definition av hemlöshet som Göteborgs Stad använder sig av vid kartläggning av hemlösa. Därefter följer en beskrivning av hur kartläggningen genomfördes, målgrupper, avgränsningar och möjligheten till jämförelser med andra kartläggningar. Sist följer en redovisning av resultatet från kartläggningen.

I det första avsnittet redovisas resultatet från årets kartläggning på en övergripande nivå utifrån de fyra hemlöshetssituationerna. Här görs en beskrivning av vad som kännetecknar hushållen som finns i de olika situationerna. I det andra avsnittet redovisas vilket förslag socialtjänsten har på framtida boendelösning för hushållen och vilket behov av stöd de behöver. I det tredje avsnittet görs övergripande jämförelser mellan tidigare kartläggningar men också utifrån specifika grupper såsom barnfamiljer, strukturellt hemlösa och hushåll som lever i akut hemlöshet. I det sista avsnittet presenteras slutsatser av kartläggningen.

I bilaga 1 redovisas Socialstyrelsens kartläggning 2017. Bilaga 2 är en tabellbilaga med resultatet för olika bakgrundsfrågor för hushållen, som till exempel skulder och ohälsa. I bilaga 3 presenteras resultatet fördelat efter de förvaltningar som lämnat uppgifter till kartläggningen. Bilaga 4 innehåller enkätfrågorna som använts i kartläggningen.

¹ Hemlöshet 2017 – omfattning och karaktär, www.socialstyrelsen.se

STADENS DEFINITION AV HEMLÖSHET

I detta avsnitt redogörs för den definition av hemlöshet som Göteborgs Stad använder sedan 2015 vid kartläggning av hemlöshet. Definitionen är i princip densamma som Socialstyrelsen använt i sin senaste kartläggning från 2017². Denna definition beskriver fyra situationer som personer kan befinna sig i under en kortare eller längre tid. Det är viktigt att betona att definition är bred och därför rymmer en stor spännvidd av olika målgrupper, från personer som bor utomhus eller i offentliga utrymmen till hushåll som bor i vanliga lägenheter som kan överlåtas till eget hyresavtal (så kallade kommunala kontrakt).

Akut hemlöshet – situation 1

Personen är hänvisad till akutboende, härbärge, jourboende, skyddade boenden eller motsvarande. Här ingår också personer som sover i offentliga lokaler, utomhus eller i trappuppgångar, tält, bilar eller motsvarande.

Institutionsvistelse och kategoriboende – situation 2

Personen är antingen intagen eller inskriven på en kriminalvårdsanstalt, ett hem för vård och boende (HVB), ett familjehem eller en SiS-institution, eller bor på ett stödboende³ som drivs av socialtjänst/hälso- och sjukvård. Personen ska flytta därifrån inom tre månader efter mätveckan, men har inte någon egen bostad ordnad inför flytten eller utskrivningen. Hit räknas även de personer som skulle ha skrivits ut eller flyttat, men som är kvar på grund av att de inte har någon egen bostad ordnad.

Långsiktiga boendelösningar – situation 3

Personen bor i en av kommunen ordnad boendelösning såsom träningslägenhet, referenslägenhet, socialt kontrakt, kommunalt kontrakt eller motsvarande på grund av att personen inte får tillgång till den ordinarie bostadsmarknaden. Det handlar om boendelösningar med någon form av hyresavtal (eller kontrakt) där boendet är förenat med tillsyn, särskilda villkor eller regler.

Eget ordnat kortsiktigt boende – situation 4

Personen har sökt bistånd för sin boendesituation⁴ och bor tillfälligt/kontraktslöst hos kompisar, bekanta, familj eller släktingar eller har ett tillfälligt inneboende- eller andrahandskontrakt hos släkt, vänner eller andra privatpersoner (max tre månader efter mätperioden).

² Hemlöshet 2017 – omfattning och karaktär, www.socialstyrelsen.se

³ Boende som tillhandahåller platser för heldygnsvistelse avsedda för personer som behöver insatser i form av tillsyn och stöd men inte vård eller behandling.

⁴ Personer som blir aktualiserade under mätperioden eller som blev aktualiserade före mätperioden men där beslut inte ännu är fattat.

KARTLÄGGNINGEN

I detta avsnitt redovisas en beskrivning av hur kartläggningen har genomförts. Här finns bland annat information om vilka målgrupper som ingick i kartläggningen och möjligheten till jämförelser med andra kartläggningar.

Målgrupper

I kartläggningen ingår hushåll och personer som är hemmahörande i Göteborg och som omfattas av Socialstyrelsens definition av hemlöshet. Kartläggningen omfattar även de hushåll som aktualiserats före mätperioden och fortfarande är aktuella och hemlösa när kartläggningen genomfördes.

Avgränsning

Följande målgrupper ingår inte i kartläggningen:

1. Barn och unga under 18 år som är placerade utanför hemmet enligt SoL eller LVU.
2. Personer som bor i bostad med särskild service enligt SoL eller LSS.
3. Utrikes födda personer som saknar uppehållstillstånd.
4. Ensamkommande flyktingbarn som är placerade genom socialtjänsten.
5. Personer som kommit från övriga Europa och som vistas i kommunen, men saknar förankring här.
6. Personer som bor i äldreboenden (till exempel Bergsjöhöjd eller Kallebäck).

Nyanlända som har anvisats till Göteborg enligt bosättningslagen ingår inte i kartläggningen.

Uppgiftslämnare

Kartläggningen har genomförts av handläggare på stadsdelsförvaltningarna inom vuxen, barn och unga, funktionshinder, försörjningsstöd och äldreomsorg samt av etablerings- och uppsökarenheten på social resursförvaltning.

Mätperiod

Mätperioden är begränsad till en vecka mellan den 16–22 april. Det är viktigt att beakta att kartläggningen enbart ger en ögonblicksbild över hemlösheten under en viss period. Den beskriver således inte hur det ser ut i ett längre perspektiv.

Enkäten

Enkäten består av 11 frågor⁵ som har besvarats via mätverktyget BoInvent1 på Göteborgs Stads Boendeportal⁶. För att mer stämma överens med Socialstyrelsens kartläggning 2017 har årets enkät ändrats. En ny fråga har införts; *Hur länge har personen vistats i Sverige?* Frågan *Orsak till att en ny boendelösning behövs* har ersatts med *Faktorer som bidragit till hemlöshet*. Ansvarig handläggare har registrerat en enkät för varje hushåll som i kartläggningen, kallat *kartläggningsärende*. Ett hushåll kan bestå av en person eller av flera, med eller utan barn.

⁵ Se bilaga 3 – Enkätfrågor 2018

⁶ www.boendeportalen.goteborg.se

Endast den vuxna personen som står för hushållet registreras med personnummer, kallad *registerledare* (motsvarar person 1 i enkäten). Detta medför att statistik för kön, ålder och födelseland endast kan utläsas för *registerledaren* och inte för övriga medlemmar i hushållet. Övriga frågor besvarades utifrån hushållet som helhet, till exempel hushållets huvudsakliga inkomst, behov av stöd och så vidare.

Mätfel

I samband med kartläggningar som denna kan mätfel uppstå. Ett mätfel innebär att ett enkät-svar avviker från det riktiga svaret och kan uppkomma på grund av en eller flera faktorer. Olika tolkningar av Socialstyrelsens definition av hemlöshet är också möjlig och kan leda till såväl under- som överrapportering. Detsamma gäller de frågor där svaren grundar sig på uppgiftslämnarens bedömning, till exempel ohälsa och behov av stöd i en framtida boendelösning, eller där viss typ av information kan vara svår för uppgiftslämnaren att känna till (exempelvis missbruk eller beroende och skulder hos Kronofogden).

Jämförelser med andra kartläggningar av hemlöshet

Tidigare kartläggningar i Bolvent1

Jämförelser med tidigare kartläggningar i BoInvent1 kan göras med 2015 och 2016 års kartläggning. Detta beror på att målgruppen för kartläggningar i BoInvent1 gjorda innan 2015 var annorlunda än nuvarande målgrupp. Även kretsen av uppgiftslämnare har förändrats. Hushåll vars nuvarande boendesituation är *offentliga utrymmen/utomhus* kan jämföras med hushåll i tidigare kartläggningar vars boendesituation angavs till *sover mer ute än inne*, eftersom målgrupp och uppgiftslämnare är detsamma som tidigare.

Socialstyrelsens kartläggningar

Jämförelser med Socialstyrelsens nationella kartläggning av hemlöshet från 2011 och 2017 bör göras med viss försiktighet då metoderna skiljer sig åt, bland annat val av uppgiftslämnare. I Göteborgs Stads kartläggning inrapporteras uppgifter om hemlösa personer från stadsdelarnas socialtjänst, social resursförvaltnings etableringsenhet och uppsökare. I Socialstyrelsens kartläggning omfattas även uppgiftslämnare från sjukvården, Kriminalvården och idéburna organisationer. Definitionen i de båda kartläggningarna är i princip densamma. I stadens kartläggning har definitionen för *situation 4 – Eget ordnat kortsiktigt boende* justerats för att förtydliga gränsdragningen för uppgiftslämnarna.

Andra kommuners kartläggningar

Jämförelser med andra kommuners kartläggningar av hemlöshet kan göras i de fall definition av hemlöshet och kretsen av uppgiftslämnare, tidpunkt samt mätperiodens längd är likvärdiga.

HEMLÖSHETEN I GÖTEBORG 2018

I avsnittet redovisas resultatet från årets kartläggning på en övergripande nivå utifrån de fyra hemlöshetssituationerna. Resultat på förvaltningsnivå redovisas endast övergripande i rapporten. Resultaten utvecklas vidare i *bilaga 1 - Sammanställning resultat per förvaltning*. Jämförelser med resultatet från tidigare års kartläggningar görs i efterföljande avsnitt.

Resultat

Antal hushåll och personer

Sammanlagt har 3 329 hushåll registrerats i BoInvent1 som hemlösa under mätperioden, enligt Socialstyrelsens definition. Det innefattar 3 780 vuxna och 1 611 barn. Andelen ensamhushåll är 77 procent, medan andelen barnfamiljer är 20 procent.

Stadsdelsförvaltningarna Östra Göteborg och Angered har flest registrerade hushåll, medan Norra Hisingen och Centrum har minst i antal. Det är också Östra Göteborg och Angered som har registrerat flest antal barn. Minst antal barn har Majorna-Linné och Centrum registrerat. Fördelningen av hemlösa hushåll och personer över staden visas nedan.

Tabell 3 - Antal hushåll, vuxna, barn, ensamhushåll och barnfamiljer fördelat på förvaltning 2018

Förvaltning	Hushåll	Vuxna	Barn	Ensamhushåll	Barnfamiljer
Angered	520	608	326	374	131
Askim-Frölunda-Högsbo	305	347	111	233	53
Centrum	190	218	48	158	22
Lundby	228	247	76	189	34
Majorna-Linné	239	253	50	212	21
Norra Hisingen	213	244	150	155	55
Västra Göteborg	230	257	77	183	36
Västra Hisingen	410	473	243	300	92
Örgryte-Härlanda	289	312	91	236	45
Östra Göteborg	581	659	336	440	124
Social resursförvaltning*	124	162	103	72	48
Totalt	3329	3780	1611	2552	661

* Social resursförvaltning: Etableringsenhet och uppsökarenhet.

Hushållen och personerna i de olika situationerna

Nedan redogörs fördelningen av hushåll och personer i de olika hemlöshetssituationerna samt vilket typ av boende hushållen har. Därefter redovisas de olika situationerna var för sig med utmärkande resultat.

Hemlöshetssituation och typ av boende

Kartläggningen visar att 27 procent av hushållen befinner sig i akut hemlöshet (situation 1). Av dessa är nästan 90 procent hänvisade till tillfälligt logi (till exempel jour- och akutboende eller hotell/vandrarhem). I akut hemlöshet vistas 42 personer utomhus eller i offentliga utrymmen. I skyddade boenden (inklusive kvinnojour) bor 58 hushåll och 42 barn. I situation 1 finns 28 procent av de vuxna och 41 procent av barnen i kartläggningen.

På institutioner och i kategori-boenden (situation 2) befinner sig 9 procent av hushållen och i princip alla är ensamhushåll. Det handlar om personer som ska flytta eller skrivas ut inom tre månader men har ingen bostad ordnad. Över hälften av personerna bor i kategori-boende eller stöd-boende. Närmast följt av 38 procent som vistas på institutioner och en mindre andel som vistas på kriminalvårdsanstalt/häkte.

Den största andelen hushåll bor i långsiktiga boendelösningar (situation 3). I situationen finns 55 procent av hushållen. Dessa bor till största del i lägenhet med kommunalt kontrakt (inklusive Bostad först och F100⁷), därefter följer hushåll som bor i tränings- eller referenslägenhet eller i annat långsiktigt boende. Det är boendelösningar med någon form av hyresavtal som är förenat med tillsyn, särskilda villkor eller regler. Situation 3 innefattar även störst andel vuxna och barn.

Den minsta andelen hushåll bor i eget ordnat kortsiktigt boende (situation 4). Kartläggningen visar att 8 procent av hushållen finns i situation 4 och merparten bor ofrivilligt hos släkt/vänner eller hos privatperson med tillfälligt andrahandskontrakt. Situationen omfattar de som har sökt bistånd för sin boendesituation hos socialtjänsten.

Tabell 4 - Antal hushåll, vuxna och barn fördelat på typ av boendesituation 2018

Typ av boende	Situation	Hushåll	Vuxna	Barn
Hotell/Vandrarhem	1	111	155	160
Husvagn/Camping	1	12	16	4
Offentliga utrymmen/utomhus	1	42	42	0
Skyddat boende (inkl. kvinnojour)	1	58	59	42
Tillfälligt logi (Akutboende/Jourboende/Korttidsboende/Lågtröskelboende)	1	677	794	457
Institutionsboende (t ex behandlingshem, HVB)	2	112	112	1
Kategori-boende/Stöd-boende/Boendekollektiv	2	160	162	1
Kriminalvårdsanstalt/Häkte	2	24	24	0
Annat långsiktigt boende – med hyresavtal som är förenat med tillsyn eller särskilda villkor eller regler	3	344	358	20
Kommunalt kontrakt, Bostad först, F100	3	812	966	654
Referens- eller träningslägenhet	3	670	712	175
Ofrivilligt kontraktslöst boende hos släktingar/bekanta kortare än tre månader	4	170	220	53
Tillfälligt inneboende, kortare än tre månader, hos privatpersoner	4	96	115	30
Annat / Vet ej	-	41	45	14
Totalt		3329	3780	1611

Akut hemlöshet – situation 1

I akut hemlöshet befinner sig 900 hushåll med 1 066 vuxna och 663 barn, varav 42 vuxna bor i offentliga utrymmen eller utomhus. Det bor 58 hushåll i skyddat boende, vilka innefattar 42 barn. Andelen ensamhushåll är 68 procent medan andelen barnfamiljer är 29 procent.

Andelen hushåll med en registerledare som är född utomlands är 62 procent och huvuddelen har invandrat från länder utanför Europa. Detta gör att de utlandsfödda är överrepresenterade i

⁷ F100 är en lägenhet inom ordinarie bostadsbestånd som upplåts med kommunalt kontrakt för personer med funktionsnedsättning.

akut hemlöshet, jämfört med övriga situationer. Av dessa har 42 procent levt i Sverige mer än 5 år, 27 procent mellan 2–5 år och 22 procent mindre än 2 år. För 9 procent av hushållen saknar uppgiftslämnaren information om hur länge registerledaren har varit i Sverige.

Drygt i var fjärde hushåll finns det missbruk eller beroende vilket är högre än för långsiktiga boendelösningar men lägre än för övriga situationer. Missbruk och psykisk ohälsa är vanligt förekommande bland ensamhushåll. För knappt hälften av hushållen finns psykisk ohälsa vilket är likvärdigt med övriga situationer förutom för de som vistas på institutionsliknande boenden. Ekonomiskt bistånd är vanligast som huvudsaklig inkomst, följt av aktivitets- eller sjukersättning. Kända skulder finns i nästan en tredjedel av hushållen. Tiden i hemlöshet är i genomsnitt 7–11 månader för ett hushåll.

I akut hemlöshet finns två grupper som utmärker sig i resultatet. Den första gruppen är barnfamiljer som till 80 procent saknar social problematik, nästan alla är födda utomlands och de flesta har invandrat från länder utanför Europa. Den andra gruppen är personer med ett mer omfattande behov och komplex problematik. Gemensamt för den sista gruppen är att i princip samtliga är ensamhushåll och att huvuddelen har behov av boenden med ett mer omfattande stöd.

Tabell 5 - Hushåll i akut hemlöshet 2018

Situation 1	Antal	Totalt	Andel av total (%)
Hushåll	900	3329	27
Vuxna	1066	3780	28
Barn	663	1611	41
Ensamhushåll	615	2552	24
Barnfamiljer	259	661	39
Ekonomiskt bistånd (helt eller delvis)	474	900	53
Aktivitets- eller sjukersättning	122	900	14
Etableringsersättning	71	900	8
Lön	69	900	8
Skulder (hos Kronofogden)	279	900	31
Pågående missbruk	247	900	27
Psykisk ohälsa	392	900	44
Tid i hemlöshet <1 år	382	900	42
1–3 år	238	900	26
4–6 år	93	900	10
7–9 år	40	900	4
10 år eller längre	82	900	9

Institutionsvistelse och kategoriboende – situation 2

På institutioner och i kategoriboenden finns 296 hushåll med 298 vuxna och 2 barn. Nästan samtliga av dessa hushåll är ensamhushåll och cirka två tredjedelar är födda i Sverige. Andel män är 70 procent, vilket är högre än för övriga situationer.

Andelen hushåll med missbruk eller beroende och/eller psykisk ohälsa är högre jämfört med övriga situationer. Ekonomiskt bistånd är vanligast som huvudsaklig inkomst, följt av aktivitets- eller sjukersättning. Kända skulder finns i nästan hälften av hushållen. Tiden i hemlöshet är i genomsnitt 1–3 år för ett hushåll.

Tabell 6 - Hushåll på institutioner och i kategoriboenden 2018

Situation 2	Antal	Totalt	Andel av total (%)
Hushåll	296	3329	9
Vuxna	298	3780	8
Barn	2	1611	<1
Ensamhushåll	292	2552	11
Barnfamiljer	2	661	<1
Ekonomiskt bistånd (helt eller delvis)	150	296	51
Aktivitets- eller sjukersättning	72	296	24
Lön	11	296	4
Skulder (hos Kronofogden)	130	296	44
Pågående missbruk	131	296	44
Psykisk ohälsa	228	296	77
Tid i hemlöshet <1 år	83	296	28
1–3 år	87	296	29
4–6 år	38	296	13
7–9 år	23	296	8
10 år eller längre	35	296	12

Långsiktiga boendelösningar – situation 3

I långsiktiga boendelösningar finns 1 826 hushåll med 2 036 vuxna och 849 barn. Andelen ensamhushåll är 78 procent och andelen barnfamiljer är 19 procent. Det motsvarar 57 procent av det totala antalet barnfamiljer som ingår kartläggning. Andelen hushåll med en registerledare som är född utomlands är 42 procent, av dessa har 70 procent invandrat från länder utanför Europa. Över hälften av de utlandsfödda har varit i Sverige i mer än 8 år.

Andelen hushåll med missbruk eller beroende är lägre än i övriga situationer. Andelen hushåll där det tidigare funnits missbruk är emellertid hög, cirka 34 procent. Vilket visar att många hushåll i situation 3 har lyckats lämna missbruket bakom sig. Psykisk ohälsa finns i knappt hälften av hushållen, vilket är en liknande nivå som i akut hemlöshet. Ekonomiskt bistånd är vanligast som huvudsaklig inkomst, följt av aktivitets- eller sjukersättning.

Här finns också störst andel av de hushåll som har lön som huvudsakliga inkomst i kartläggningen. Kända skulder hos Kronofogden finns i nästan hälften av hushållen. Tiden i hemlöshet är längre för hushåll i denna situation än i övriga. I genomsnitt har hushållen varit hemlösa i 4–6 år.

Tabell 7 - Hushåll i långsiktiga boendelösningar 2018

Situation 3	Antal	Totalt	Andel av total (%)
Hushåll	1826	3329	55
Vuxna	2036	3780	54
Barn	849	1611	53
Ensamhushåll	1419	2552	56
Barnfamiljer	350	661	53
Ekonomiskt bistånd (helt eller delvis)	838	1826	46
Aktivitets- eller sjukersättning	327	1826	18
Lön	282	1826	15
Etableringsersättning	25	1826	1
Skulder (hos Kronofogden)	789	1826	43
Pågående missbruk	436	1826	24

Psykisk ohälsa	819	1826	45
Tid i hemlöshet <1 år	184	1826	10
1–3 år	518	1826	28
4–6 år	308	1826	17
7–9 år	183	1826	10
10 år eller längre	313	1826	17

Eget ordnat kortsiktigt boende – situation 4

I eget ordnat kortsiktigt boende finns 266 hushåll med 335 vuxna personer och 83 barn. Andelen ensamhushåll är 73 procent och andelen barnfamiljer är 16 procent. I situation 4 är andelen barnfamiljer lägst jämfört med övriga situationer. Över hälften av hushållen har en registerledare som är född i Sverige. Cirka 40 procent av hushållen är födda utomlands och huvuddelen har invandrat från länder utanför Europa. Drygt hälften av de utlandsfödda har varit i Sverige upp till 5 år och nästan hälften har varit i Sverige mer än 5 år.

Ekonomiskt bistånd är den mest vanliga inkomsten för över hälften av hushållen. Drygt en tredjedel har kända skulder hos Kronofogden och för nästan en tredjedel av hushållen finns det pågående missbruk eller beroende. Psykisk hälsa förekommer i nästan hälften av hushållen, vilket är högre än för övriga situationer förutom för de som vistas på institutionsliknande boenden. Andelen hushåll som har varit i hemlöshet kortare än ett år är mycket högre här än i övriga situationer. I genomsnitt har hushållen varit hemlösa 7–11 månader.

Tabell 8 - Hushåll i eget ordnat kortsiktigt boende 2018

Situation 4	Antal	Totalt	Andel av total (%)
Hushåll	266	3329	8
Vuxna	335	3780	9
Barn	83	1611	5
Ensamhushåll	194	2552	8
Barnfamiljer	43	661	7
Ekonomiskt bistånd (helt eller delvis)	147	266	55
Aktivitets- eller sjukersättning	30	266	11
Etableringsersättning	29	266	11
Lön	17	266	6
Skulder (hos Kronofogden)	90	266	34
Pågående missbruk	84	266	32
Psykisk ohälsa	129	266	48
Tid i hemlöshet <1 år	116	266	44
1–3 år	63	266	24
4–6 år	17	266	6
7–9 år	13	266	5
10 år eller längre	12	266	5

Barnfamiljer i hemlöshet

Av barnfamiljerna bor över hälften i långsiktiga boendelösningar som till exempel kommunalt kontrakt eller referensboende. Därefter finns nästan 40 procent av barnfamiljerna i akuta boendelösningar såsom tillfälligt logi eller hotell/vandrarhem.

För 27 procent av barnfamiljerna är våld i nära relation en orsak till att de är hemlösa och i princip alla är ensamstående kvinnor med barn. Två tredjedelar av dessa barnfamiljer bor i en

långsiktig boendelösning och nästan en tredjedel bor i en akut boendelösning. Behovet av framtida boendelösningar för barnfamiljer är i huvudsak en lägenhet på ordinarie bostadsmarknad.

Av de barnfamiljer som ingår i kartläggningen bedöms 39 procent behöva en lägenhet, med eller utan kommunalt kontrakt. En stor andel, 40 procent, anses inte ha behov av en förändrad boendelösning inom ett år och i princip samtliga bor i en lägenhet med kommunalt kontrakt. Resterande antalet barnfamiljer har behov av olika former av boende med stöd eller är under utredning och en mindre andel saknar rätt till bistånd för sin boendesituation.

Tabell 9 - Antal hushåll med barn fördelat på typ av boende 2015, 2016 och 2018

Typ av boende	Situation	2015	2016	2018
Hotell/Vandrarhem	1	39	60	52
Husvagn/Camping	1	0	0	2
Offentliga utrymmen/utomhus	1	0	0	0
Skyddat boende (inkl. kvinnojour)	1	24	24	24
Tillfälligt logi (Akutboende/Jourboende/ Korttidsboende/Lågröskelboende)	1	93	125	181
Institutionsboende (behandlingshem)	2	2	1	1
Kategoriboende/Boendekollektiv	2	3	1	1
Kriminalvårdsanstalt/Häkte	2	0	0	0
Kommunalt kontrakt, Bostad först, F100	3	262	269	252
Annat långsiktigt boende – med hyresavtal som är förenat med tillsyn eller särskilda villkor eller regler	3	17	19	11
Referens/Träningslägenhet	3	121	110	87
Kontraktslöst boende kortare än tre månader	4	48	59	25
Tillfälligt inneboende hos privatpersoner	4	61	37	18
Annat / vet ej	-	2	7	7
Totalt		672	712	661

Missbruk och ohälsa förekommer i mindre utsträckning hos barnfamiljer än för övriga hushåll. I 3 procent av barnfamiljerna finns det en känd beroendeproblematik och för 16 procent av hushållen förekommer psykisk ohälsa. Barnfamiljernas huvudsakliga inkomst följer i princip samma fördelning som för samtliga hushåll i kartläggning, där ekonomiskt bistånd är den vanligaste för nästan hälften. Barnfamiljerna har i större utsträckning lön, etableringsersättning och föräldrapenning än övriga hushåll. Var femte barnfamilj har skuld hos Kronofogden.

Det är endast 13 procent av barnfamiljerna som bedöms ha behov av stöd i någon form, vilket är mycket mindre än behovet för samtliga hushåll i kartläggningen, som uppgår till 43 procent. Barnfamiljernas behov av stöd är något mindre i år än 2015 och 2016. Av de barnfamiljer som är i behov av stöd behöver majoriteten stöd för att kunna betala hyran, inte störa osv.

Tabell 10 - Antal hushåll med barn fördelat på olika variabler 2015, 2016 och 2018

Hushåll med barn	2015	2016	2018
Hushåll	672	712	661
Vuxna	1 017	1 097	966
Barn	1 558	1 693	1 611
Ensamhushåll (dvs en förälder)	431	430	419
Förälder född utomlands	518	567	523
Ekonomiskt bistånd (helt eller delvis)	343	372	320
Etableringsersättning	106	109	80
Lön	81	90	109

Behov av stöd		100	100	87
Skulder (hos kronofogden)		185	192	133
Beroendeproblematik		8	8	18
Psykisk ohälsa		77	83	108
Tid i hemlöshet	<1 år	296	273	242
	10 år eller längre	16	14	23

Av barnfamiljerna är 79 procent födda utomlands, av dessa är 84 procent födda utanför Europa. Hushållstypen ensamstående förälder med barn förekommer i 244 hushåll. Den vanligaste tid som man har vistats i Sverige är 2–5 år, följt av längre än 8 år och upp till 2 år. En tredjedel av barnfamiljerna har vistats i Sverige upp till 2 år.

För barnfamiljer med endast en vuxen är andelen kvinnor 90 procent. Detta är i nivå med föregående års kartläggning, både till antalet och till andelen kvinnor. Bland dessa barnfamiljer är det mer vanligt att kvinnan är född utanför Europa och att vistelsetiden i Sverige varierar mellan kortare tid än 2 år och mer än 8 år.

Tabell 11 – Antal hushåll med barn efter födelseland 2018

Födelseland*	Sverige	Annat nordiskt land	Övriga Europa	Övriga världen	Uppgift saknas	Totalsumma
Situation 1	16	1	16	223	3	259
Situation 2	1	0	1	0	0	2
Situation 3	85	6	57	180	22	350
Situation 4	8	0	4	30	1	43
Annat/vet ej	1	0	0	5	1	7
Totalt	111	7	78	438	27	661

* Avser föräldrarnas födelseland (registerledaren).

Tabell 12 - Antal hushåll med barn efter tid i Sverige 2018 (om född utomlands)

Tid i Sverige*	Upp till 2 år	Från 2 år till 5 år	Från 5 till 8 år	Längre än 8 år	Uppgift saknas	Totalsumma
Situation 1	86	77	37	32	11	243
Situation 2	0	0	0	1	0	1
Situation 3	17	51	37	94	66	265
Situation 4	9	10	8	7	1	35
Annat/vet ej	1	2	1	1	1	6
Totalt	113	140	83	135	79	550

* Avser föräldrarnas födelseland (registerledaren).

Förslag på boendelösning och behov av stöd

I avsnittet redogörs för vilken typ av boendelösning uppgiftslämnaren bedömer vara mest relevant för att lösa hushållets aktuella boendesituation inom det närmaste året. Valet av boendelösning ska anges utifrån ett önskat scenario, utan hänsyn till tillgång eller kostnad för lösningen. Därefter redovisas vilket behov av stöd uppgiftslämnaren bedömer att hushållen har i den framtida boendelösningen.

Förslag på boendelösning

Den typ av framtida boendelösning som föreslås för nästan en tredjedel av hushållen är en lägenhet på ordinarie bostadsmarknad. För nästan var femte hushåll bedöms kommunalt kontrakt (inklusive boendetyperna Bostad först och F100⁸) vara den lämpligaste boendelösningen.

För drygt en tredjedel av hushållen saknas det behov av en förändrad boendelösning inom ett år. Det innebär att en relativt stor andel hushåll vid kartläggningstillfället har rätt form av boendelösning eller att det av olika anledningar inte är lämplig för dem att byta. Flertalet av dessa hushåll har lägenhet med kommunalt kontrakt med möjlighet till överlåtelse av hyreskontraktet. Nästan två tredjedelar av hushållen har behov av en förändrad boendelösning. En mindre andel hushåll är under utredning eller saknar rätt till bistånd för sin boendesituation.

Av de hushåll som behöver lägenhet på ordinarie bostadsmarknad befinner sig 50 procent i akut hemlöshet. För övriga hushåll med behov av egen lägenhet har en femtedel eget kortsiktigt boende och en lika stor andel har ett annat långsiktigt boende. Merparten av de hushåll som har lägenhet med kommunalt kontrakt behöver ingen ny lägenhet eftersom de har möjlighet att överta hyreskontraktet.

Av de hushåll som har behov av lägenhet med kommunalt kontrakt befinner sig över hälften i långsiktiga boendelösningar och cirka en fjärdedel av hushållen befinner sig i akut hemlöshet. För hushåll som till exempel vistas på institutioner har knappt en tredjedel behov av träningsboende eller stöd- och var femte hushåll har behov av ett habiliteringsboende.

Av de 58 hushåll som bor i skyddat boende bedöms 22 hushåll ha behov av lägenhet på ordinarie bostadsmarknad, varav 12 hushåll har behov av lägenhet med kommunalt kontrakt.

Tabell 13 - Antal och andel hushåll, vuxna och barn fördelat på typ av boendelösning 2018

Typ av boendelösning	Hushåll	Andel (%)	Vuxna	Barn
Hushållet saknar behov av förändrad boendelösning inom 1 år	886	27	1035	623
Lägenhet ordinarie bostadsmarknad med kommunalt kontrakt*	632	19	705	276
varav Bostad först	120	4	125	5
Lägenhet på ordinarie bostadsmarknad	345	10	462	390
Referensboende	275	8	285	55
Stöd- och habiliteringsboende	261	8	269	1
Träningsboende	258	8	277	16
Utredning pågår	223	7	247	54
Hushållet saknar rätt till bistånd	122	4	138	65
Jour- eller korttidsboende (akutboende)	100	3	121	90
Bostad med Särskild Service (BmSS)	80	2	83	1
Behandlingshem/HVB	59	2	62	0
Annat	45	1	51	21
Äldreboende	22	<1	23	0
Skyddat boende	21	<1	22	19
Totalt	3329	100%	3780	1611

*Inklusive Bostad först och F100

⁸ F100 är en lägenhet inom ordinarie bostadsbestånd som upplåts med kommunalt kontrakt för personer med funktionsnedsättning.

Av samtliga barnfamiljer i kartläggningen är en lägenhet på ordinarie bostadsmarknad med eller utan kommunalt kontrakt den boendelösningen som anses lämpligaste för 267 hushåll. För 246 barnfamiljer saknas behov av förändrad boendelösning inom ett år och av dessa har nästan samtliga lägenheter med kommunala kontrakt med möjlighet till överlåtelse av hyreskontraktet.

Av de 259 barnfamiljerna som bor i tillfälliga boenden i akut hemlöshet har 154 familjer behov av lägenhet på ordinarie bostadsmarknad, med eller utan kommunalt kontrakt. Det är nästan 60 procent av barnfamiljerna i akut hemlöshet och 23 procent av barnfamiljerna i kartläggningen.

Tabell 14 - Antal hushåll fördelat på situation och typ av boendelösning 2018

Typ av boendelösning	Situation 1	Situation 2	Situation 3	Situation 4	Annat/ Vet ej	Totalt
Behandlingshem/HVB	14	26	7	10	2	59
Bostad med särskild service (BmSS)	37	20	17	5	1	80
Jour- eller korttidsboende (akutboende)	83	2	5	6	4	100
Lägenhet på ordinarie bostadsmarknad	171	14	91	61	8	345
Lägenhet på ordinarie bostadsmarknad med kommunalt kontrakt*	154	22	407	40	9	632
<i>varav Bostad först</i>	27	10	73	8	2	120
Referensboende	45	22	196	12	0	275
Skyddat boende	16	1	3	1	0	21
Stöd- och habiliteringsboende	99	59	89	12	2	261
Träningsboende	79	79	71	29	0	258
Äldreboende	7	3	11	0	1	22
Annat	14	4	23	3	1	45
Hushållet saknar behov av förändrad boendelösning inom 1 år	3	7	875	1	0	886
Hushållet saknar rätt till bistånd	63	4	6	42	7	122
Utredning pågår	115	33	25	44	6	223
Totalt	900	296	1826	266	41	3329

*Inklusive Bostad först och F100

Av hushållen i akut hemlöshet finns en grupp som varit hemlösa en längre tid, med mer omfattande behov och komplex problematik. Gemensamt är att de har varit hemlösa längre än 1 år och har ett pågående missbruk och/eller en psykisk ohälsa. Nästan samtliga hushåll har också behov av stöd, oftast av flera typer av stöd och främst för att kunna betala hyra, inte störa osv. och/eller praktisk hjälp att sköta bostaden. Totalt omfattas knappt en tredjedel av hushållen i akut hemlöshet av tidigare nämnda kriterier varav i princip samtliga är ensamhushåll, vilket är liknande nivå jämfört med tidigare kartläggningar.

För denna grupp är förslagen på framtida boendelösning mer fokuserade på köpta boendelösningar istället för en lägenhet på ordinarie bostadsmarknad. För en fjärdedel av hushållen föreslås stöd- och habiliteringsboende och knappt en femtedel har behov av en lägenhet på ordinarie bostadsmarknad, och främst med kommunalt kontrakt och Bostad först. Av övriga hushåll finns bland annat behov av tränings- eller referensboende.

Tabell 15 – Hushåll i akut hemlöshet med omfattande behov, komplex problematik och över 1 år i hemlöshet fördelat på typ av boendelösning 2018

Typ av boendelösning	Antal
Behandlingshem/HVB	10
Bostad med särskild service (BmSS)	23
Jour- eller korttidsboende (akutboende)	15
Lägenhet på ordinarie bostadsmarknad	5
Lägenhet ordinarie bostadsmarknad med kommunalt kontrakt	45
<i>varav Bostad först</i>	22
Referensboende	20
Skyddat boende	3
Stöd- och habiliteringsboende	65
Träningsboende	37
Äldreboende	4
Annat	6
Hushållet saknar behov av förändrad boendelösning inom 1 år	2
Hushållet saknar rätt till bistånd	5
Utredning pågår	26
Totalt	266

Behov av stöd

Behov av stöd anges för hushållet, vilket innebär att en eller flera personer i hushållet kan omfattas. Vilket typ av stöd varierar mellan praktisk hjälp att sköta bostaden, att kunna betala hyra, inte störa grannar eller personlig hjälp med omvårdande insatser. Nästan hälften av hushållen bedöms ha behov av stöd i någon form. Av dessa har 77 procent av hushållen behov av stöd för att kunna betala hyra, inte störa grannar osv. En mindre andel av hushållen har behov av samtliga typer av stöd. Det bedöms att 64 procent av barnfamiljerna inte har behov av stöd i någon form.

Tabell 16 - Antal och andel hushåll fördelat på typ av stöd 2018 (flera val var möjliga)

Typ av stöd	Antal	Andel (%)
Inget behov av stöd	1303	39
Behov av stöd i någon form	1437	43
<i>Praktisk hjälp att sköta bostaden</i>	661	-
<i>För att kunna betala hyra, inte störa osv.</i>	1107	-
<i>Personlig hjälp med omvårdande insatser</i>	497	-
Vet ej	589	18
Totalt	3329	100%

Behovet av stöd varierar också beroende på vilken typ av boendelösning som bedöms vara lämplig för hushållet. Till exempel har de hushåll som har behov av en lägenhet på ordinarie bostadsmarknad mindre behov av stöd. För hushåll som har behov av stöd- och habiliteringsboende och träningsboende är behovet av stöd däremot större.

Tabell 17 - Antal hushåll fördelat på typ av stöd och typ av boendelösning 2018

Typ av boendelösning	Behov av stöd	Inget behov av stöd	Vet ej	Totalt
Hushållet saknar behov av förändrad boendelösning inom 1 år	315	460	111	886
Lägenhet på ordinarie bostadsmarknad med kommunalt kontrakt (inkl. Bostad först och F100)	263	280	89	632

Stöd- och habiliteringsboende	216	8	37	261
Träningsboende	176	26	56	258
Referensboende	144	69	62	275
<i>varav Bostad först</i>	<i>92</i>	<i>13</i>	<i>15</i>	<i>120</i>
Bostad med särskild service (BmSS)	79	0	1	80
Utredning pågår	79	33	111	223
Lägenhet på ordinarie bostadsmarknad	43	275	27	345
Behandlingshem/HVB	40	3	16	59
Annat	26	7	12	45
Jour- eller korttidsboende (akutboende)	21	47	32	100
Äldreboende	20	0	2	22
Skyddat boende	8	4	9	21
Hushållet saknar rätt till bistånd	7	91	24	122
Totalt	1437	1303	589	3329

Orsaker till hemlöshet

Missbruk- och beroendeproblem är den främsta orsaken till hemlöshet för 45 procent av hushållen och i princip samtliga är ensamhushåll varav 73 procent är män. Över hälften av bor i långsiktiga boendelösningar medan 20 procent bor i ett tillfälligt boende i akut hemlöshet. För 19 procent av hushållen har annan orsak angetts och merparten av dessa hushåll kommer inte in på ordinarie bostadsmarknad på grund av den rådande bostadsbristen. Av dessa är 74 procent födda utomlands och nästan alla har invandrat från länder utanför Europa. Exempel på målgrupper är ensamkommande flyktingbarn som tidigare har varit placerade genom socialtjänsten eller anknytningsfamiljer samt självbosatta nyanlända som inte lyckats ordna en bostad på egen hand.

Tabell 18 - Faktorer har bidragit till nuvarande hemlöshetssituation (fler val möjliga)

Vilken/vilka faktorer har bidragit till personens nuvarande hemlöshetssituation?	2018	Andel i % av hemlösa hushåll
Missbruks- och beroendeproblem	1490	45
Psykisk ohälsa	1275	38
Annan orsak*	617	19
Arbetslöshet/Ingen stadigvarande inkomst	541	16
Godkänns inte som hyresgäst på den ordinarie bostadsmarknaden	471	14
Vräkning	456	14
Våld i nära relation	445	13
Konflikt i familjen	346	10
Skilsmässa/separation	295	9
Saknar ordnat boende efter institutionsplacering, kriminalvård	259	8
Fysisk/somatisk ohälsa	193	6
Totalt antal svar	6388	100 % av 3329

* Annan orsak, de flesta är födda utomlands och kommer inte in på bostadsmarknaden.

Våld i nära relationer – vanlig orsak till hemlöshet.

Våld i nära relationer⁹ en vanlig orsak till hemlöshet. Andelen ensamhushåll är 58 procent medan andelen barnfamiljer är 40 procent och i princip är alla kvinnor med eller utan barn. Detta bekräftar bilden av att våld i nära relationer är en betydligt vanligare orsak till hemlöshet bland kvinnor än bland män¹⁰.

Nästan 60 procent av hushållen bor i långsiktiga boendelösningar och många i lägenhet med kommunal kontakt eller i tränings- eller referensboende. En femtedel bor i någon form av tillfälligt logi och knappt en femtedel i skyddat boende. Nästan hälften av hushållen saknar behov av ny boendelösning inom det närmaste året. Det vanligaste behovet för nästan en tredjedel är lägenhet på ordinarie bostadsmarknad, med eller utan kommunalt kontrakt.

Tabell 19 - Antal hushåll med våld i nära relation som orsak till hemlöshet

Våld i nära relation – orsak till hemlöshet	2018
Hushåll	445
Vuxna	469
Barn	330
Ensamhushåll	259
Barnfamiljer	176

⁹ <http://www.socialstyrelsen.se/valds-ochbrottsrelateradefragor/valdinararelationer/valdsutovare/definition>

¹⁰ Hemlöshet – många ansikten, mångas ansvar. Socialstyrelsen 2010.

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE ÅR

I detta avsnitt visas skillnader i hemlöshet mellan stadens kartläggningar 2015, 2016 och 2018. Först görs övergripande jämförelser och därefter utefter vissa utvalda grupper. I avsnittet därefter följer en sammanfattning av resultatet.

Jämfört med 2016 har hemlösheten minskat med 3 procent

Jämfört med 2016 års kartläggning visar årets resultat att antalet hushåll har minskat med 3 procent, från 3 435 hushåll till 3 329 hushåll. Antalet hushåll i akut hemlöshet har emellertid ökat med 10 procent, från 816 hushåll till 900. Ökningen beror till största del på att antalet barnfamiljer i akut hemlöshet har ökat med 50 hushåll. Även antalet hushåll som saknar bostad inför flytt eller utskrivning från institutioner eller kategoriboenden är högre. Huvuddelen av minskningen beror främst på att det har registrerats ett mindre antal hushåll som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner. Även antalet hushåll som bor i långsiktiga boendelösningar har minskat.

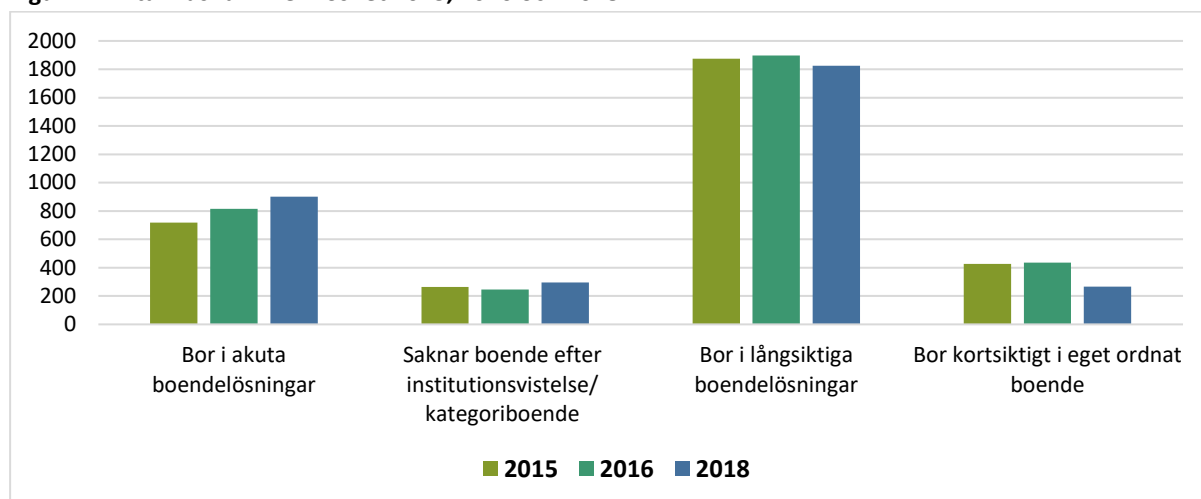
Tabell 20 - Antal hushåll fördelat på typ av situation 2015, 2016 och 2018

Typ av situation	2015	2016	2018
Situation 1 – Akut hemlöshet	719	816	900
Hotell/Vandrarhem	104	142	111
Husvagn/Camping	9	6	12
Offentliga utrymmen/utomhus	21	37	42
Skyddat boende (inkl. kvinnojour)	81	71	58
Tillfälligt logi (Akutboende/Jourboende/Korttidsboende/Lågtröskelboende)	504	560	677
Situation 2 – Institutionsvistelse och kategoriboende, ska skrivas ut inom 3 månader	264	247	296
Institutionsboende (t ex behandlingshem, HVB)	130	102	112
Kategoriboende/Stödboende/Boendekollektiv	106	109	160
Kriminalvårdsanstalt/Häkte	28	36	24
Situation 3 – Långsiktiga boendelösningar	1 874	1 897	1826
Kommunalt kontrakt, Bostad först, F100	757	762	812
Tränings- eller referensboende	774	765	670
Annat långsiktigt boende – med hyresavtal som är förenat med tillsyn eller särskilda villkor eller regler	343	370	344
Situation 4 – Eget ordnat kortsiktigt boende, kortare än 3 månader	426	435	266
Ofrivilligt kontraktslöst boende hos släktingar/bekanta	208	268	170
Tillfälligt inneboende hos privatpersoner	218	167	96
Annat/vet ej	38	40	41
Totalt	3321	3435	3329

Årets resultat är på samma nivå som 2015 års kartläggning

De största skillnaderna i årets kartläggning är att den akuta hemlösheten har ökat med 25 procent sedan 2015, den största orsaken är att det bor fler hushåll i tillfällig logi. En annan stor skillnad är att de hushåll som bor i egen ordnad kortsiktig boendelösning har minskat med 38 procent sedan 2015, främst genom att antalet hushåll som bor med tillfälligt inneboende- eller andrahandskontrakt hos privatpersoner har minskat.

Figur 1 - Antal hushåll i hemlöshet 2015, 2016 och 2018

Östra Göteborg och Angered har flest hemlösa

Precis som 2015 och 2016 har stadsdelsförvaltningarna Östra Göteborg och Angered flest registrerade hushåll i år. Fem förvaltningar har minskat i antalet registrerade hushåll.

Tabell 21 - Antal hushåll fördelat på förvaltning 2015, 2016 och 2018

Förvaltning	2015	2016	2018
Angered	461	513	520
Askim-Frölunda-Högsbo	255	294	305
Centrum	197	219	190
Lundby	207	219	228
Majorna-Linné	312	319	239
Norra Hisingen	238	221	213
Västra Göteborg	188	199	230
Västra Hisingen	360	387	410
Örgryte-Härlanda	281	269	289
Östra Göteborg	618	604	581
Social resursförvaltning*	204	191	124
Totalt	3321	3435	3329

* Social resursförvaltning: Etableringsenhet och uppsökarenhet.

Hushållens sammansättning relativt oförändrad

Fördelningen mellan 77 procent ensamhushåll och 20 procent barnfamiljer är i princip oförändrad jämfört med tidigare kartläggningar. Andelen kvinnor har ökat med 3 procent sedan 2015. Fördelningen mellan kvinnor och män är nu 41 procent respektive 59 procent. Genomsnittsåldern har minskat med 1 år sedan 2015 och är i årets kartläggning 41 år. Den genomsnittliga tiden hushållet varit i hemlöshet är oförändrad, det vill säga 1–3 år.

Andelen utlandsfödda ligger på samma nivå som 2016

Årets resultat visar att andelen utlandsfödda registerledare är på samma nivå som 2016. Andelen utlandsfödda ökade dock med 9 procent mellan 2015 och 2016 och den största ökningen var för de som är födda utanför Europa. Årets kartläggning visar även att 79 procent av barnfamiljerna har en förälder född utomlands och att huvuddelen har invandrat från länder utanför Europa.

Vart fjärde hushåll i kartläggningen saknar social problematik

Andelen hushåll utan social problematik¹¹ omfattar cirka vart fjärde hushåll i kartläggningen, vilket är i nivå med tidigare kartläggningar. I akut hemlöshet saknar mer än var tredje av hushåll social problematik, vilket är något högre än 2016 men en ökning med 12 procent jämfört med 2015. Denna grupp benämns som strukturellt hemlösa och kännetecknas av att de saknar egen bostad för att de inte har ekonomiska förutsättningar att ta sig in på den ordinarie bostadsmarknaden. De har oftast inte haft någon egen bostad tidigare och saknar nätverk för att kunna etablera sig på bostadsmarknaden. Av barnfamiljerna är andelen strukturellt hemlösa 64 procent, av ensamhushållen är andelen strukturellt hemlösa 16 procent. Detta innebär att barnfamiljerna är överrepresenterad bland strukturellt hemlösa.

Hushåll utan social problematik ökar i akut hemlöshet

I årets kartläggning saknar mer än var tredje hushåll i akut hemlöshet social problematik¹², vilket är en ökning med 12 procent jämfört med 2015. I denna grupp har många hushåll minst en vuxen som är född utanför Sverige och mer än var tredje hushåll har varit hemlös i kortare tid än ett år.

Antalet barnfamiljer i akut hemlöshet har ökat med 50 familjer, från 209 till 259 familjer. Av dessa saknar 207 barnfamiljer någon form av social problematik. Det innebär att 80 procent av barnfamiljerna i akut hemlöshet saknar social problematik, vilket är liknande nivå som 2015 och 2016.

Totalt befinner sig 900 hushåll i akut hemlöshet 2018. Det är 181 fler hushåll jämfört med 2015. Andelen hushåll där registerledaren är född utomlands är 62 procent, vilket är en ökning med 12 procent jämfört med 2015. Andelen utrikes födda är därmed större i akut hemlöshet än i övriga situationer. Av ökning i år består 50 hushåll av barnfamiljer, vilket gör att barnfamiljerna utgör 29 procent av hushållen i akut hemlöshet. Andelen barnfamiljer är således större i akut hemlöshet än i övriga situationer.

Tabell 22 - Antal hushåll i akut hemlöshet 2015, 2016 och 2018

Situation 1 – variabler	2015	2016	2018
Hushåll	719	816	900
Vuxna	828	968	1066
Barn	403	512	663
Ensamhushåll	540	592	615
Barnfamiljer	156	209	259
Födda utomlands	361	466	554
Skulder (hos kronofogden)	283	295	279
Beroendeproblematik	245	246	247
Psykisk ohälsa	325	344	392
Saknar social problematik*	180	278	331

* Hushåll som inte har någon psykisk ohälsa, inte något pågående missbruk som var känt, inget behov av stöd i en framtida boendelösning och inga kända skulder.

¹² Hushåll som inte har någon psykisk ohälsa, inte något pågående missbruk som var känt, inget behov av stöd i en framtida boendelösning och inga kända skulder.

Ändrade behov av framtida boendelösningar

Nästan en fjärdedel av hushållen i kartläggningen bor i en lägenhet med kommunalt kontrakt med möjlighet till överlåtelse av hyreskontraktet. De har således redan en lägenhet på ordinarie bostadsmarknad och ingår därför inte i gruppen som behöver en ny lägenhet.

Antalet hushåll som har behov av en lägenhet på den ordinarie bostadsmarknaden har minskat. Detta beror främst på att antalet hushåll som söker bistånd för sin boendesituation och som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner har minskat. I tidigare års kartläggningar var antalet hushåll som bedömdes ha behov av en egen lägenhet mycket större. Även för de hushåll som bor långsiktiga boendelösningar föreslås i allt mindre utsträckning en egen lägenhet på den ordinarie bostadsmarknaden.

Antalet hushåll som bedöms ha behov av jour- eller korttidsboenden har ökat med 50 hushåll jämfört med 2015 och 72 hushåll jämfört med 2016. Av dessa finns det inget känt missbruk eller beroende för 64 hushåll. I gruppen hushåll som saknar rätt till bistånd saknar merparten missbruk- eller beroende och psykisk ohälsa.

Tabell 23 - Antal hushåll fördelat på typ av boendelösning 2015, 2016 och 2018

Typ av boendelösning	2015	2016	2018
Behandlingshem/HVB	7	40	59
Bostad med särskild service (BmSS)	24	51	80
Jour- eller korttidsboende (akutboende)	50	28	100
Lägenhet på ordinarie bostadsmarknad	438	525	345
Lägenhet ordinarie bostadsmarknad med kommunalt kontrakt (inkl. Bostad först och F100)	671	652	632
Referensboende	302	232	275
Skyddat boende	2	10	21
Stöd- och habiliteringsboende	307	277	261
Träningsboende	279	276	258
Äldreboende	10	25	22
Annat	40	35	45
Hushållet saknar behov av förändrad boendelösning inom 1 år	943	966	886
Hushållet saknar rätt till bistånd	40	91	122
Utredning pågår	208	227	223
Totalt	3321	3435	3329

För hushållen i akut hemlöshet är lägenhet på ordinarie bostadsmarknad, med eller utan kommunalt kontrakt, den vanligaste typen av boendelösning. Det är en mindre ökning jämfört med 2016 men 30 procentig ökning jämfört med 2015. Boendetyperna stöd- och habiliteringsboende, tränings- och referensboende har minskat med 16 procent jämfört med 2016 och 23 procent jämfört med 2015.

Tabell 24 - Antal hushåll i akut hemlöshet fördelat på typ av boendelösning 2015, 2016 och 2018

Typ av boendelösning	2015	2016	2018
Behandlingshem/HVB	1	16	14
Bostad med särskild service (BmSS)	14	21	37
Jour- eller korttidsboende (akutboende)	34	15	83
Lägenhet på ordinarie bostadsmarknad	124	196	171
Lägenhet ordinarie bostadsmarknad med kommunalt kontrakt (inkl. Bostad först och F100)	127	110	154
<i>varav Bostad först</i>	59	35	27

Referensboende	84	47	45
Skyddat boende	2	6	16
Stöd- och habiliteringsboende	115	113	99
Träningsboende	90	104	79
Äldreboende	3	8	7
Annat	19	21	14
Hushållet saknar behov av förändrad boendelösning inom 1 år	10	15	3
Hushållet saknar rätt till bistånd	18	37	63
Utredning pågår	78	107	115
Totalt	719	816	900

SAMMANFATTANDE SLUTSATSER

Årets kartläggning visar att stadsdelsförvaltningarna Östra Göteborg och Angered fortfarande har flest antal hushåll i hemlöshet. Hushållens sammansättning är i princip oförändrade och andelen utlandsfödda är på liknande nivå som 2016. Den största förändringen är att antalet hushåll utan social problematik ökar inom akut hemlöshet, och framförallt för utlandsfödda och barnfamiljer. Antalet hushåll i hemlöshet har minskat med 3 procent, även antalet barnfamiljer och barn har minskat i årets kartläggning.

Missbruk- och beroendeproblematik och psykisk ohälsa är de mest förekommande orsakerna till att personer är hemlösa. Därefter följer personer som är födda utomlands och som inte kommer in på den ansträngda bostadsmarknaden. Även våld i nära relationer är en vanlig orsak till hemlöshet och de flesta är kvinnor med eller utan barn.

Akut hemlöshet ökar

En skillnad jämfört med tidigare kartläggningar är att antalet hushåll inom den akuta hemlösheten har ökat. Andelen utrikes födda är större i akut hemlöshet än i övriga situationer. Knappt hälften av hushållen har varit hemlösa kortare än ett år. Andelen hushåll i akut hemlöshet som saknar social problematik har ökat och omfattar en tredjedel av hushållen.

Den största ökningen av den akuta hemlösheten består av barnfamiljer som bor i tillfälligt logi och som hamnat i hemlöshet av strukturella orsaker snarare än sociala problem. De flesta av barnfamiljerna är födda utomlands och många har invandrat från länder utanför Europa. De flesta av dessa hushåll är ensamstående kvinnor med barn. Missbruk eller beroende och psykisk ohälsa är fortsatt ovanligt bland barnfamiljer. Behovet av stöd är fortfarande lågt men de har ett stort behov av egen bostad på ordinarie bostadsmarknad. Andelen barnfamiljer i akut hemlöshet är också högre än för andra situationer och är viktig att följa fortsättningsvis.

Färre hushåll i egen ordnad kortsiktig boendelösning

En annan skillnad i årets kartläggning är att de hushåll som bor i egen ordnad kortsiktig boendelösning hos familj, släkt eller andra privatpersoner har minskat. En möjlig förklaring är att flera av dessa hushåll har ordnat boende på egen hand eller har fått hjälp av socialtjänsten med ett tillfälligt boende, särskilt barnfamiljerna. Andra faktorer som kan påverka är socialtjänstens tillämpning av riktlinjer vid boendebistånd samt allmännyttans satsning med hyreslägenheter till bostadslösa barnfamiljer.

Andelen hushåll utan social problematik på samma nivå

Andelen hushåll utan social problematik omfattar cirka vart fjärde hushåll i kartläggningen, vilket är i nivå med tidigare kartläggningar. I denna grupp har många hushåll minst en vuxen som är född utanför Sverige. Den här gruppen kännetecknas av att de inte haft någon egen bostad tidigare, saknar ekonomiska förutsättningar och nätverk för att kunna etablera sig på bostadsmarknaden. Bland dessa hushåll är andelen barnfamiljer större, vilket innebär att barnfamiljerna är överrepresenterade bland strukturellt hemlösa. I akut hemlöshet saknar 80 procent av barnfamiljerna social problematik.

Förändrade behov av lägenheter

För de hushåll som behöver lägenhet med kommunalt kontrakt är behoven i princip oförändrade. Nästan en fjärdedel av hushållen i kartläggningen bor i en lägenhet med kommunalt kontrakt, många av dessa har möjlighet att ta över till eget hyreskontrakt. De har således redan en lägenhet på ordinarie bostadsmarknad och ingår därför inte i gruppen som behöver en ny lägenhet.

Tidigare kartläggningar har dock visat på ett stort behov av nya lägenheter utan kommunalt kontrakt. I årets kartläggning har antalet hushåll som har behov av egen lägenhet minskat. Detta beror främst på att antalet hushåll som söker bistånd för sin boendesituation och bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner har minskat. Även för de hushåll som bor långsiktiga boendelösningar föreslås i allt mindre utsträckning en egen lägenhet. Det minskande behovet av vanliga lägenheter kan också delvis bero på allmännyttans pågående satsning med 600 hyreslägenheter till bostadslösa barnfamiljer. Satsningen har hittills möjliggjort att över 500 barnfamiljer och fler än 1 000 barn har fått en fast bostad. Utan satsningen hade antalet barn i akut hemlöshet varit avsevärt högre.

Framtida utmaningar

För personer som är hemlösa, exempelvis på grund av missbruk eller psykisk ohälsa, finns strategier för att de ska komma in på den ordinarie bostadsmarknaden. Göteborg satsar för denna grupp stort på metoden Bostad först för de som varit hemlösa länge. För att nå framgång med Bostads först är det viktigt att både värna metoden och att involvera fastighetsägarna.

Kartläggningen visar att personer som är födda utomlands har svårt att komma in på den ordinarie bostadsmarknaden. Gruppen kännetecknas av kort kötid på Boplats, svag ekonomi samt bristfälligt kontaktnät. Här finns ensamkommande flyktingbarn som tidigare fått placering genom socialtjänsten eller anknytningsfamiljer. Även självbosatta nyanlända som inte lyckats ordna en bostad på egen hand finns i denna grupp. Dessa personer behöver ofta extra stöd för att komma vidare till ett eget boende. Kommunen planerar därför att intensifiera arbetet med att stödja bostadslösa i att söka bostad.

Utöver ökat stöd för att söka bostad är det angeläget att fortsätta värna satsningar med särskilt reserverade lägenheter för bostadslösa barnfamiljer. Utan allmännyttans satsning på hyreslägenheter till bostadslösa barnfamiljer hade antalet barn i hemlöshet varit avsevärt fler, och deras tid i hemlöshet varit längre.

Ytterst behövs ett kraftigt ökat bostadsbyggande för att bekämpa hemlösheten. Kommunen ser nu till att byggandet tar rejäl fart. Under slutet av första kvartalet 2018 pågick byggandet av över 6 200 nya bostäder. Det är drygt 2 300 fler än vid samma tid för ett år sedan.

BILAGA 1 – SOCIALSTYRELSENS KARTLÄGGNING 2017

I Socialstyrelsens kartläggning omfattas även uppgiftslämnare från sjukvården och Kriminalvården. Definitionen i de båda kartläggningarna är i princip densamma, med några få undantag. I Göteborgs Stads kartläggning inrapporteras uppgifter om hemlösa personer från stadsdelarnas socialtjänst, social resursförvaltnings etableringsenhet och uppsökare. Socialstyrelsens kartläggning visar antalet hemlösa personer i Göteborg, resultat per stadsdel eller hushåll redovisas inte. Det är femte gången Socialstyrelsen kartlägger hemlöshetens omfattning och karaktär, och senast var 2011.

I Socialstyrelsens kartläggning 2017¹³ uppgavs drygt 33 250 personer leva i hemlöshet i Sverige under vecka 14. Uppgifter i kartläggningen visar att 3 802 personer var hemlösa i Göteborg. Göteborg hade störst antal hemlösa personer i Sverige och flest personer i långsiktiga boendelösningar, som till exempel träningslägenheter, referenslägenheter eller lägenheter med kommunala kontrakt. Göteborg hade lägre antal personer i akut hemlöshet än Stockholm och Malmö. De tre storstäderna står för 45 procent av den akuta hemlösheten i Sverige.

Socialstyrelsens kartläggning visar att andelen kvinnor i hemlöshet har ökat men att män fortfarande i majoritet, 64 procent. Andelen utrikes födda har ökat och står för nästan hälften av alla hemlösa i Göteborg. Antalet personer i akut hemlöshet har ökat med drygt 100 personer sedan 2011. Antalet personer i långsiktiga boendelösningar har ökat med 76 procent jämfört med 2011. Denna utveckling är bland annat ett resultat av Göteborgs Stads strategi och plan mot hemlöshet genom att tillämpa Bostad först och att utöka antalet lägenheter med kommunalt kontrakt för målgruppen hemlösa.

Nästintill var femte person har hamnat i hemlöshet till följd av att de hade blivit avhysta från sin bostad. Försörjningsstöd är den enskilt vanligaste inkomstkällan. Drygt hälften av personerna har behov av stöd med anledning av missbruk eller beroende, psykisk ohälsa eller fysiska besvär. Nästan var femte person har inget behov av stöd och hjälp från socialtjänsten. Detta visar att många personer är i hemlöshet på grund av strukturella orsaker snarare än social problematik.

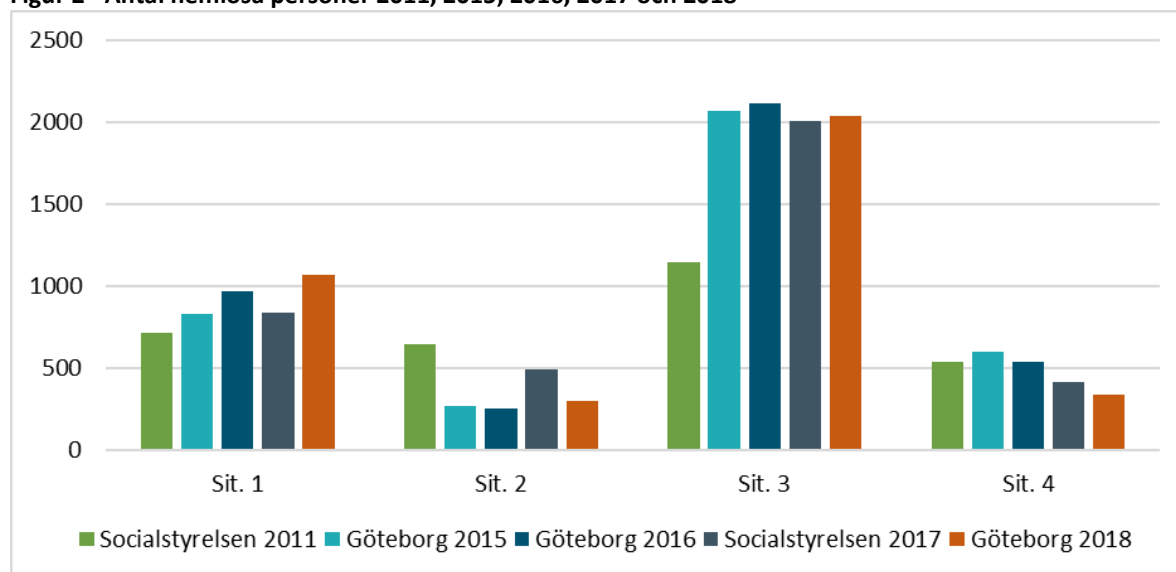
Tabell 25 – 3 802 hemlösa i Göteborg april 2017 (Socialstyrelsens kartläggning)

64 % män – 36 % kvinnor
83 % ensamstående
52 % födda i Sverige – 48 % födda i utomlands
54 % har behov av stöd med anledning av missbruk/psykisk ohälsa/fysiska besvär
20 % har blivit vräkt från sin tidigare bostad
14 % är föräldrar som lever med barn under 18 år
o 73 % av föräldrarna är kvinnor
o 80 % av föräldrarna är födda utomlands

¹³ Socialstyrelsen (2017). Hemlöshet 2017 – omfattning och karaktär, www.socialstyrelsen.se.

Av kartläggningen framgår att 520 föräldrar lever med cirka 1 300 barn i någon av hemlöshets-situationerna¹⁴. Merparten av föräldrarna lever utan partner, det är vanligare att kvinnorna bor med sina barn och cirka 80 procent är födda utomlands. De flesta av föräldrarna är födda utomlands och försörjningsstöd är den vanligaste inkomstkällan. Drygt hälften av föräldrarna bor i långsiktiga boendelösningar och har fått hjälp av kommunen med en lägenhet, många av dessa bor med kommunalt kontrakt och har möjlighet att överta kontraktet. Nästan 40 procent av föräldrarna bor i tillfälliga boendelösningar och knappt 10 procent bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner.

Figur 2 - Antal hemlösa personer 2011, 2015, 2016, 2017 och 2018

Figuren ovan visar jämförelser över tid mellan Göteborgs och Socialstyrelsens kartläggning. Sedan 2011 har långsiktiga boendelösningar och akut hemlöshet ökat. Stadens satsning på lägenheter med kommunala kontrakt och Bostad först är en anledning till att situation 3 har ökat. Att akut hemlöshet har ökat beror delvis på en kraftig ökad befolkning bland annat på grund av flyktingkrisen. En flyktingkris som har medfört att befolkningstillväxten ökat ytterligare och att situationen på den ansträngda bostadsmarknaden har blivit än mer komplicerad.

Tabell 26 - Antal vuxna hemlösa per 10 000 invånare 2011, 2015, 2016, 2017 och 2018

Kartläggning/årtal	Befolkning (år)	Totalt antal hemlösa	Antal hemlösa per 10 000 invånare
Göteborgs kartläggning 2018	564 039 (2017)	3780	67
Socialstyrelsens kartläggning 2017	556 640 (2016)	3802	68,3
Göteborgs kartläggning 2016	548 190 (2015)	3926	71,6
Göteborgs kartläggning 2015	541 145 (2014)	3811	70,4
Socialstyrelsens kartläggning 2011	513 751 (2010)	3302	64,3

Tabellen ovan visar antal hemlösa per 10 000 invånare det vill säga sambandet mellan befolkningsutveckling och antal hemlösa. Det lägsta antalet redovisas för 2011, däremot visar årets kartläggning en minskning jämfört med åren 2015, 2016 och 2017.

¹⁴ Det finns fler hemlösa föräldrar med barn under 18 år men barnen lever inte tillsammans med den hemlöse föräldern.

BILAGA 2 – BAKGRUNDSFAKTA

Tabell 27 - Antal kvinnor och män

Kön*	Hushåll	Ensamhushåll	Barnfamiljer
Kvinna	1350	799	497
Man	1979	1753	164
Totalt	3329	2552	661

* Avser endast registerledaren.

Tabell 28 - Åldersfördelning

Ålder*	Kvinna	Man	Hushåll
18–26 år	340	343	683
27–64 år	951	1501	2452
65 år och äldre	59	135	194
Totalt	1350	1979	3329

* Avser endast registerledaren. Medelåldern för samtliga registerledare var 41 år.

Tabell 29 - Födelseland

Födelseland*	Hushåll	Ensamhushåll	Barnfamiljer
Sverige	1635	1478	111
Annat nordiskt land	85	74	7
Övriga Europa	262	176	78
Övriga världen	1200	713	438
Vet ej	147	111	27
Totalt	3329	2552	661

* Avser endast registerledaren.

Tabell 30 - Inkomst

Typ av inkomst	Hushåll	Andel (%)
Aktivitets- eller sjukersättning	557	17
Arbetslöshetsersättning	37	1
Etableringsersättning	125	4
Föräldrapenning	36	1
Ekonomiskt bistånd	1628	49
<i>Helt</i>	<i>1433</i>	<i>-</i>
<i>Kompletterande</i>	<i>195</i>	<i>-</i>
Lön	380	11
Pension	217	7
Studiemedel	90	3
Andra inkomster	67	2
Saknar inkomstkälla	77	2
Vet ej	115	3
Totalt	3329	100

Tabell 31 - Skulder

Skulder	Hushåll	Andel (%)
Har skulder (hos kronofogden)	1304	39
Skuldfri (inget skuldsaldo hos kronofogden)	698	21
Vet ej	1327	40
Totalt	3329	100

Tabell 32 - Missbruk- och beroendeproblematik

Typ av missbruk eller beroende	Hushåll	Ensamhushåll	Barnfamiljer
Inget känt missbruk	1508	858	579
Tidigare missbruk	910	823	64
Pågående missbruk	911	871	18
<i>Alkohol</i>	243	236	1
<i>Blandmissbruk</i>	299	292	2
<i>Narkotika</i>	335	319	7
<i>Spel</i>	18	14	3
<i>Annat</i>	16	10	5
Totalt	3329	2552	661

Tabell 33 - Ohälsa

Typ av ohälsa*	Hushåll	Andel (%)
Psykisk	1167	35
Fysisk	208	6
Både fysisk och psykisk	418	13
Ingen*	1536	46
Totalt	3329	100

*som måste uppmärksammas i en framtida boendelösning.

Tabell 34 - Tid i hemlöshet

Tid i hemlöshet	Hushåll	Ensamhushåll	Barnfamiljer
0–3 månader	306	204	93
4–6 månader	228	149	76
7–11 månader	240	161	73
1–3 år	914	664	209
4–6 år	461	382	69
7–9 år	259	216	30
10 år eller längre	446	410	23
Vet ej	475	366	88
Totalt	3329	2552	661

* Avser endast registerledaren.

BILAGA 3 – RESULTATREDOVISNING PER STADSDEL

Tabell 35 - Resultat fördelat på förvaltning (del 1 av 4)

	Angered	Askim-Frölunda-Högsbo	Centrum	Lundby	Majorna-Linné	Norra Hisingen	Västra Göteborg	Västra Hisingen	Örgryte-Härlanda	Östra Göteborg	Social resursförvaltning	Totalt
Ålder (för registerperson)												
18–26 år	101	65	28	45	42	33	75	93	52	133	16	683
26–64	405	211	147	169	176	167	140	299	213	427	98	2452
>= 65 år	14	29	15	14	21	13	15	18	24	21	10	194
Totalt antal hushåll	520	305	190	228	239	213	230	410	289	581	124	3329
Kön (för registerperson)												
Kvinnor	232	119	67	103	66	99	98	168	102	241	55	1350
Män	288	186	123	125	173	114	132	242	187	340	69	1979
Totalt antal hushåll	520	305	190	228	239	213	230	410	289	581	124	3329
Födelseland (för registerperson)												
Sverige	176	178	124	136	165	97	148	181	175	225	30	1635
Annat nordiskt land	16	7	2	8	6	6	5	13	6	16	0	85
Övriga Europa	62	30	7	14	8	19	11	24	18	64	5	262
Övriga världen	255	78	54	52	38	73	56	164	85	257	88	1200
Vet ej	11	12	3	18	22	18	10	28	5	19	1	147
Totalt antal hushåll	520	305	190	228	239	213	230	410	289	581	124	3329
Tid i hemlöshet (för registerperson)												
0–3 månader	63	31	12	36	17	11	18	28	22	42	26	306
4–6 månader	40	26	11	15	7	13	12	25	11	43	25	228
7–11 månader	45	22	8	5	6	11	20	44	23	38	18	240
1–3 år	138	71	61	41	56	78	88	110	81	171	19	914
4–6 år	64	32	36	18	39	34	18	55	52	106	7	461
7–9 år	35	20	10	10	19	21	21	27	27	64	5	259
10 år eller längre	68	47	30	41	62	39	14	23	50	62	10	446
Vet ej	67	56	22	62	33	6	39	98	23	55	14	475
Totalt antal hushåll	520	305	190	228	239	213	230	410	289	581	124	3329
Missbruk (i hushållet)												
Inget känt missbruk	253	122	77	93	51	91	111	191	111	295	113	1508
Tidigare funnits missbruk	132	80	69	71	98	51	63	98	93	154	1	910
Pågående missbruk	135	103	44	64	90	71	56	121	85	132	10	911
Totalt antal hushåll	520	305	190	228	239	213	230	410	289	581	124	3329

Tabell 36 - Resultat fördelat på förvaltning (del 2 av 4)

	Angered	Askim-Frölunda-Högsbo	Centrum	Lundby	Majorna-Linné	Norra Hisingen	Västra Göteborg	Västra Hisingen	Örgryte-Härlanda	Östra Göteborg	Social resursförvaltning	Totalt
Hälsa/Ohälsa (i hushållet)												
Fysisk	37	9	12	19	16	16	20	18	20	35	6	208
Psykisk	191	99	72	81	118	55	69	130	104	211	37	1167
Både fysisk och psykisk	63	25	20	54	19	14	18	53	23	107	22	418
Ingen (som måste uppmärksammas i en framtida boendelösning)	229	172	86	74	86	128	123	209	142	228	59	1536
Totalt antal hushåll	520	305	190	228	239	213	230	410	289	581	124	3329
Skulder (i hushållet)												
Är skuldfri (inget skuldsaldo hos kronofogden)	129	44	29	37	34	44	48	108	70	131	24	698
Har skulder (hos kronofogden)	233	107	66	78	92	90	94	150	147	244	3	1304
Vet ej	158	154	95	113	113	79	88	152	72	206	97	1326
Totalt antal hushåll	520	305	190	228	239	213	230	410	289	581	124	3329
Inkomst (hushållets huvudsakliga)												
Aktivitets- eller sjukersättning	96	37	42	46	42	18	47	56	63	108	2	557
Arbetslöshetsersättning/föräldrapenning/studiemedel	31	17	9	7	8	8	18	31	9	21	4	163
Etableringsersättning	9	9	5	0	3	1	4	10	8	6	70	125
Försörjningsstöd – helt	230	146	78	108	112	118	82	193	116	247	3	1433
Försörjningsstöd – kompletterande	39	11	13	14	8	14	9	39	1	44	3	195
Lön	64	42	20	26	20	23	27	26	47	81	4	380
Pension	20	29	16	12	22	14	25	21	23	25	10	217
Andra inkomster	9	5	3	3	5	3	6	4	8	21	0	67
Saknar inkomstkälla	12	4	1	4	4	5	7	7	4	16	13	77
Vet ej	10	5	3	8	15	9	5	23	10	12	15	115
Totalt antal hushåll	520	305	190	228	239	213	230	410	289	581	124	3329

Tabell 37 - Resultat fördelat på förvaltning (del 3 av 4)

	Angered	Askim-Frölunda-Högsbo	Centrum	Lundby	Majorna-Linné	Norra Hisingen	Västra Göteborg	Västra Hisingen	Örgryte-Härlanda	Östra Göteborg	Social resursförvaltning	Totalt
Nuvarande boende (för hushållet)												
Hotell/Vandrarhem	42	8	6	5	6	2	7	11	5	7	12	111
Husvagn/Camping	3	1	0	2	0	0	0	3	0	0	3	12
Offentliga utrymmen/utomhus	1	3	2	5	0	4	2	2	0	5	18	42
Skyddat boende (inkl. kvinnojour)	16	1	3	4	1	3	1	9	6	14	0	58
Tillfälligt logi	90	60	44	28	29	37	33	75	45	193	43	677
<i>Situation 1 – Akut hemlöshet</i>	152	73	55	44	36	46	43	100	56	219	76	900
Institutionsboende (behandlingshem)	22	10	3	10	14	6	5	8	9	25	0	112
Kriminalvårdsanstalt/Häkte	9	1	0	0	1	2	0	3	3	5	0	24
Kategoriboende/Boendekollektiv	36	16	8	8	12	11	22	20	17	10	0	160
<i>Situation 2 – Institution och kategoriboende</i>	67	27	11	18	27	19	27	31	29	40	0	296
Kommunalt kontrakt/ Bostad först/F100	145	85	46	65	51	56	63	111	52	124	14	812
Långsiktigt boende	44	53	11	17	51	17	28	37	39	46	1	344
Referens/Träningslägenhet	87	41	48	36	57	61	53	69	93	125	0	670
<i>Situation 3 – Långsiktiga boendelösningar</i>	276	179	105	118	159	134	144	217	184	295	15	1826
Kontraktslöst boende kortare än tre månader	16	20	12	18	11	8	14	28	11	11	21	170
Tillfälligt inneboende hos privatpersoner	9	6	4	22	4	4	1	23	2	11	10	96
<i>Situation 4 – Eget ordnat kortsiktigt boende</i>	25	26	16	40	15	12	15	51	13	22	31	266
Vet ej/annat	0	0	3	8	2	2	1	11	7	5	2	41
Totalt antal hushåll	520	305	190	228	239	213	230	410	289	581	124	3329
Situation (vuxna personer och barn)												
1 – Akut hemlöshet	193	92	66	49	37	53	56	117	64	241	98	1066
2 – Institutionsvistelse och kategoriboende	67	27	11	18	27	19	27	33	29	40	0	298
3 – Långsiktiga boendelösningar	317	193	120	129	167	154	153	239	198	343	23	2036
4 – Eget ordnat kortsiktigt boende	31	35	18	42	20	16	20	70	14	30	39	335
Situation saknas	0	0	3	9	2	2	1	14	7	5	2	45
Totalt antal vuxna personer	608	347	218	247	253	244	257	473	312	659	162	3780
1 – Akut hemlöshet	151	51	20	19	13	43	31	67	37	168	63	663
2 – Institutionsvistelse och kategoriboende	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2
3 – Långsiktiga boendelösningar	164	60	23	51	35	104	44	144	51	157	16	849
4 – Eget ordnat kortsiktigt boende	11	0	5	5	0	3	2	23	2	8	24	83
Situation saknas	0	0	0	0	1	2	0	9	0	2	0	14
Totalt antal barn	326	111	48	76	50	150	77	243	91	336	103	1611

Tabell 38 - Resultat fördelat på förvaltning (del 4 av 4)

	Angered	Askim-Frölunda-Högsbo	Centrum	Lundby	Majorna-Linné	Norra Hisingen	Västra Göteborg	Västra Hisingen	Örgryte-Härlanda	Östra Göteborg	Social resursförvaltning	Totalt
Förslag på boendelösning (för hushållet)												
Behandlingshem/HVB	9	2	3	7	3	2	2	10	8	10	3	59
Bostad med särskild service (BmSS)	16	4	5	3	1	5	4	7	2	33	0	80
Jour- eller korttidsboende (akutboende)	7	0	1	5	1	8	2	6	4	61	5	100
Lägenhet på ordinarie bostadsmarknad	20	43	15	17	15	22	24	47	28	65	49	345
Lägenhet ordinarie bostadsmarknad med kommunalt kontrakt	89	36	29	29	32	39	51	49	64	77	17	512
Bostad först (med kommunalt kontrakt)	11	18	6	7	6	14	7	34	6	8	3	120
Referensboende	44	21	21	13	26	18	14	39	30	49	0	275
Skyddat boende	1	0	0	0	3	0	0	3	1	11	2	21
Stöd- och habiliteringsboende	48	20	12	20	33	17	21	23	22	43	2	261
Träningsboende	37	25	17	17	31	19	13	19	21	59	0	258
Äldreboende	0	2	1	1	9	0	2	2	0	0	5	22
Annat	1	3	1	1	1	1	2	22	1	7	5	45
Hushållet saknar behov av förändrad boendelösning inom 1 år	165	104	50	81	61	58	76	95	64	118	14	886
Hushållet saknar rätt till bistånd	9	6	15	18	5	8	1	25	8	14	13	122
Utredning pågår	63	21	14	9	12	2	11	29	30	26	6	223
Totalt antal hushåll	520	305	190	228	239	213	230	410	289	581	124	3329
Hushållets behov av stöd i ny boendelösning												
Behov av stöd (i någon form)	258	145	55	106	118	98	109	177	85	261	25	1437
- <i>Betala hyra, inte störa osv.</i>	207	124	39	88	98	65	90	149	61	182	4	1107
- <i>Praktisk hjälp att sköta bostaden</i>	133	67	27	44	54	51	43	86	46	103	7	661
- <i>Personlig hjälp och omvårdnad</i>	87	48	29	29	41	36	32	30	45	104	16	497
Inget behov av stöd	209	124	85	95	63	88	98	153	114	218	56	1303
Vet ej	53	36	50	27	58	27	23	80	90	102	43	589
Totalt antal hushåll	520	305	190	228	239	213	230	410	289	581	124	3329

BILAGA 4 – ENKÄTFRÅGOR 2018

1. PERSONUPPGIFTER

Fyll i personuppgifter för person nr 1 i hushållet som ärendet gäller. Om person nr 2 är känd ska även dennes uppgifter fyllas i.

1a. Person 1

Personnummer: (ÅÅMMDD-NNNN)
Namn: (Förnamn Efternamn)
Kön:
Födelseår:

1b. Person 2.

Personnummer: (ÅÅMMDD-NNNN)
Namn: (Förnamn Efternamn)

1c. Födelseland Person 1

Ange födelseland. Endast ett svar är möjligt

- ☐ Sverige
☐ Annat nordiskt land
☐ Övriga Europa
☐ Övriga världen
☐ Vet ej

1d. Hur länge har person 1 vistats i Sverige?

- ☐ Upp till 2 år (högst 24 månader)
☐ Från 2 år till 5 år
☐ Från 5 till 8 år
☐ Längre än 8 år
☐ Vet ej

2. HUSHÅLLETS STORLEK

Antal myndiga i hushållet totalt:

Antal barn som stadigvarande bor i hushållet:

Antal umgängesbarn (bor ej stadigvarande i hushållet):

3. HUSHÅLLETS HUVUDSAKLIGA INKOMST

Frågan gäller för hela hushållet. Endast ett val är möjligt.

- ☐ Lön
☐ Pension
☐ Aktivitets- eller sjukersättning
☐ Föräldrapenning
☐ Arbetslöshetsersättning

Försörjningsstöd:

- ☐ Helt
☐ Kompletterande

- ☐ Etableringsersättning
☐ Studiemedel

- ☐ Andra inkomster
- ☐ Saknar inkomstkälla
- ☐ Vet ej

4. HUSHÅLLET'S KÄNDA SKULDER

Frågorna gäller för hela hushållet. Flera val är möjliga.

4.a Allmänt om skulder

- ☐ Är skuldfri (inget skuldsaldo hos kronofogden)
- ☐ Har skulder (hos kronofogden)
- ☐ Vet ej

4.b Hyresskulder

- ☐ Har tidigare haft hyresskuld
- ☐ Har pågående hyresskuld
- ☐ Saknar hyresskulder
- ☐ Vet ej

4.c Betalningsanmärkningar eller inkassokrav

- ☐ Har betalningsanmärkningar eller inkassokrav
- ☐ Saknar betalningsanmärkningar eller inkassokrav
- ☐ Vet ej

5. HUSHÅLLET'S HÄLSA

Välj det alternativ som måste uppmärksammas i en framtida boendelösning. Endast ett val är möjligt.

Ohälsa/sjukdom:

- ☐ Psykisk
- ☐ Fysisk
- ☐ Både fysisk och psykisk
- ☐ Ingen (som måste uppmärksammas i en framtida boendelösning)

6. MISSBRUK I HUSHÅLLET

Frågan gäller för samtliga medlemmar i hushållet. Endast ett val är möjligt.

- ☐ Det finns inget känt missbruk
- ☐ Det har tidigare funnits missbruk

Det finns ett pågående missbruk av:

- ☐ Alkohol
- ☐ Narkotika
- ☐ Spel
- ☐ Blandmissbruk
- ☐ Annat

7. NUVARANDE BOENDESITUATION

Ange huvudsaklig boendesituation/boendeform. Endast ett val är möjligt.

Situation 1:

- ☐ Offentliga utrymmen/utomhus
- ☐ Husvagn/Camping
- ☐ Hotell/Vandrarhem
- ☐ Tillfälligt logi (Akutboende/Jourboende/Korttidsboende/Lågtröskelboende/Härbärge)
- ☐ Skyddat boende (inkl. kvinnojour)

Situation 2:

- ☐ Institutionsboende (t ex behandlingshem, HVB) – ska skrivas ut inom 3 månader
- ☐ Kriminalvårdsanstalt/Häkte – ska frigges inom tre månader
- ☐ Kategoriboende/Inackorderingshem/Stödboende/Boendekollektiv (ej LSS) – ska skrivas ut inom 3 månader

Situation 3:

- ☐ Tränings- eller referensboende
- ☐ Annat långsiktigt boende – med hyresavtal som är förenat med tillsyn eller särskilda villkor eller regler
- ☐ Kommunalt kontrakt inkl. Bostad först, F100

Situation 4:

- ☐ Ofrivilligt kontraktslöst boende hos släktingar/bekanta, kortare än tre månader
- ☐ Tillfälligt inneboende, kortare än tre månader, hos privatpersoner
- ☐ Vet ej
- ☐ Annat. Om annat, ange vad: _____

8. TID I HEMLÖSHET

Ange hur lång sammanhängande tid som personen/hushållet varit hemlös i anslutning till mätperioden. Endast ett val är möjligt.

- ☐ 0–3 månader
- ☐ 4–6 månader
- ☐ 7–11 månader
- ☐ 1–3 år
- ☐ 4–6 år
- ☐ 7–9 år
- ☐ 10 år eller längre
- ☐ Vet ej

9. TYP AV BOENDELÖSNING

Ange vilken typ av boendelösning som bedöms vara mest relevant för att lösa den aktuella boendesituationen inom det närmaste året. Endast ett val är möjligt.

- ☐ Hushållet bedöms sakna rätt till bistånd
- ☐ Hushållet bedöms sakna behov av förändrad boendelösning inom 1 år
- ☐ Förslag på boendelösning finns ej för tillfället då utredning pågår

- ☐ Stöd- och habiliteringsboende
- ☐ Jour- eller korttidsboende (akutboende)
- ☐ Träningsboende
- ☐ Referensboende
- ☐ Skyddat boende
- ☐ Behandlingshem/HVB
- ☐ Bostad med Särskild Service (BmSS)
- ☐ Äldreboende

- ☐ Lägenhet på ordinarie bostadsmarknad, kommunalt kontrakt
- ☐ Lägenhet på ordinarie bostadsmarknad, ej kommunalt kontrakt
- ☐ Bostad först

- ☐ Annat. Om annat, ange vad: _____

10. FAKTORER SOM BIDRAGIT TILL HEMLÖSHET

Vilken/vilka faktorer har bidragit till personens nuvarande hemlöshetssituation?

Flera alternativ kan anges

- ☐ Vräkning
- ☐ Saknar ordnat boende efter institutionsplacering, kriminalvård
- ☐ Arbetslöshet/Ingen stadigvarande inkomst
- ☐ Missbruks- och beroendeproblem
- ☐ Psykisk ohälsa
- ☐ Fysisk/somatisk ohälsa
- ☐ Skilsmässa/separation
- ☐ Konflikt i familjen
- ☐ Våld i nära relation
- ☐ Godkänns inte som hyresgäst på den ordinarie bostadsmarknaden
- ☐ Annan orsak. Om annan orsak, ange vilken: _____

11. BEHOV AV STÖD I BOSTADEN ELLER I BOENDET

Ange om det finns behov av stöd i bostaden eller i boendet. Flera val är möjligt.

- ☐ Det finns inget behov av stöd
- ☐ För att kunna betala hyra, inte störa osv. (enligt jordabalken)
- ☐ Praktisk hjälp att sköta bostaden
- ☐ Personlig hjälp med omvårdande insatser
- ☐ Vet ej

